

Stichting NIOC

Stichting NIOC en de NIOC kennisbank

Stichting NIOC (www.nioc.nl) stelt zich conform zijn statuten tot doel: het realiseren van congressen over informatica onderwijs en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords.

De stichting NIOC neemt de archivering van de resultaten van de congressen voor zijn rekening. De website www.nioc.nl ontsluit onder "Eerdere congressen" de gearchiveerde websites van eerdere congressen. De vele afzonderlijke congresbijdragen zijn opgenomen in een kennisbank die via dezelfde website onder "NIOC kennisbank" ontsloten wordt.

Op dit moment bevat de NIOC kennisbank alle bijdragen, incl. die van het laatste congres (NIOC2025, gehouden op donderdag 27 maart 2025 jl. en georganiseerd door Hogeschool Windesheim). Bij elkaar zo'n 1500 bijdragen!

We roepen je op, na het lezen van het document dat door jou is gedownload, de auteur(s) feedback te geven. Dit kan door je te registreren als gebruiker van de NIOC kennisbank. Na registratie krijg je bericht hoe in te loggen op de NIOC kennisbank.

Het eerstvolgende NIOC vindt plaats in 2027 en wordt dan georganiseerd door HAN University of Applied Sciences. Zodra daarover meer informatie beschikbaar is, is deze hier te vinden.

Wil je op de hoogte blijven van de ontwikkeling rond Stichting NIOC en de NIOC kennisbank, schrijf je dan in op de nieuwsbrief via

www.nioc.nl/nioc-kennisbank/aanmelden-nieuwsbrief

Reacties over de NIOC kennisbank en de inhoud daarvan kun je richten aan de beheerder:

R. Smedinga kennisbank@nioc.nl.

Vermeld bij reacties jouw naam en telefoonnummer voor nader contact.

Factoren die van invloed zijn op het al dan niet overwegen van een studie informatica door VWO-meisjes

W.D.J. Vlas, A. Feteris

Onderzoek Centrum van de Faculteit der Toegepaste Onderwijskunde (OCTO), Universiteit Twente, Enschede

Inleiding

De studierichting informatica binnen de technische wetenschappen, is nog een relatief jonge studierichting. Een studierichting die van oorsprong niet verbonden is aan duidelijke sexespecifieke en traditionele opvattingen en beelden, zoals veelal wel het geval is met de meeste andere technische en natuurwetenschappelijke studierichtingen. Behalve de toelatingseisen (wiskunde B en natuurkunde), zouden er voor VWO-meisjes dan ook feitelijk geen belemmeringen hoeven te bestaan (en mogen bestaan) om deze studierichting te gaan volgen.

Desalniettemin blijkt het aandeel meisjes bij studierichtingen informatica niet boven het percentage meisjes bij technische studierichtingen in het algemeen uit te komen en lijkt het percentage eerder af dan toe te nemen (deze tendens treedt ook op bij de meeste technische studierichtingen), met name wat betreft het percentage meisjes bij de studierichting informatica aan de technische universiteiten.

De confrontatie met het teruglopende aandeel meisjes was voor de Faculteit Informatica van de Universiteit Twente aanleiding om actie te ondernemen. De commissie Verhoging Instroom Studentes Informatica Enschede (VISIE) is ingesteld met als doelstelling onderzoek te doen naar de oorzaken van de geringe instroom van meisjes bij de Faculteit Informatica aan de Universiteit Twente om, op basis daarvan, maatregelen te formuleren om de instroom van meisjes te verhogen. In het kader van deze doelstelling heeft de commissie het OCTO opdracht gegeven een empirisch, exploratief onderzoek uit te voeren naar factoren die het studiekeuze-proces van meisjes ten aanzien van een studie informatica beïnvloeden. Dit onderzoek heeft in 1991 plaatsgevonden.

Kern

Onderzoeksmethode

In het kader van het onderzoek is allereerst onderzocht wat het potentieel aan meisjes is die, op basis van hun vakkenpakketkeuze, voor een studie informatica zouden kunnen kiezen. In tweede instantie is een literatuurstudie uitgevoerd om inzicht te verwerven in factoren die in het algemeen een rol kunnen spelen bij de studiekeuze van jongeren. Op basis van het literatuuronderzoek is een conceptueel raamwerk opgesteld waarin de *mogelijke* factoren die van invloed *zouden kunnen zijn* op de keuze van VWO-meisjes ten aanzien van een studie informatica in structuur zijn gebracht.

Op basis van dit conceptueel schema is een schriftelijke vragenlijst geconstrueerd.

Deze vragenlijst is ingevuld door tweehonderdachtenvijftig 5-VWO-meisjes met een bèta-vakkenpakket van achtentwintig scholen in Noordoost-Nederland.

Onderzoekresultaten

Uit het onderzoek is naar voren gekomen dat de belangrijkste invloed uit gaat van: de interesse voor computers in het algemeen, het gebruik van computers buiten de lesuren, de beeldvorming ten aanzien van een studie informatica en/of een beroep op informaticagebied, de discrepantie tussen de persoonlijke wensen, doelen en ambities van meisjes en de mate waarin meisjes hun wensen, doelen en ambities verwezenlijkt zien door middel van een studie informatica en het zelfconcept van meisjes ten aanzien van hun huidige en hun verwachte capaciteiten op informaticagebied.

Van onderzoek naar concrete maatregelen

Uit de onderzoeksgegevens zijn de factoren afgeleid die in positieve zin bepalend zijn voor het al dan niet overwegen van een studie informatica door meisjes. Op basis hiervan zijn aandachtspunten geformuleerd voor maatregelen (op overheids-, universitair- en schoolniveau) die ertoe kunnen bijdragen dat VWO-meisjes een studie informatica minstens als reële overweging meenemen in hun studiekeuzeproces en niet bij voorbaat op basis van het feit dat ze 'vrouw zijn' en/of op basis van een niet met de werkelijkheid overeenstemmende beeldvorming uitsluiten.

Slot

Op dit moment is er sprake van een geringe deelname van vrouwen aan informatica-onderwijs en een verschil in het niveau waarop informatica-onderwijs wordt gevolgd. Tevens geldt dat er nog maar een zeer klein aantal vrouwen op de informatica-arbeidsmarkt te vinden is en er een verschil bestaat wat betreft de status en het niveau van banen op informaticagebied die door vrouwen en mannen bekleed worden. Uit zowel emancipatorisch als economisch oogpunt is het van belang dat meisjes een studie of beroep op informaticagebied als reële overweging meenemen bij hun studie- en beroepskeuze.

De overheid, scholen en universiteiten zullen door het invoeren van een aantal effectieve en efficiënte maatregelen in dit kader wel degelijk een belangrijke rol kunnen vervullen. Alle inspanningen zullen echter alleen dan zin hebben, wanneer duidelijk is op welke aspecten de maatregelen gericht dienen te zijn, oftewel wanneer de beleidsbepalers inzicht hebben in waar de belemmeringen en knelpunten liggen die de instroom van VWO-meisjes binnen informatica-opleidingen op dit moment verhinderen.

De in de lezing te presenteren onderzoeksresultaten en aanbevelingen zullen als 'eye-opener' kunnen fungeren en een aanzet kunnen geven tot gerichte activiteiten en discussies op dit terrein.